

Dichtbij

voor iedereen met hart voor jongeren

Jaar 26 nummer 3
April 2018

Jaaroverzicht 2017

Nieuwe directeur voor de HGJB

Nieuw jaarthema

Houvast voor jongeren
en hun gemeenten

hgjb.nl

100% HGJB

De heer en mevrouw Burghout over de HGJB

'Het was juli 1965. Onafhankelijk van elkaar hebben wij – Rietje de Man uit Sprang-Capelle en Joost Burghout uit De Bilt – ons ingeschreven voor een zomerkamp in het Zuid Franse Bagard. Na enige tijd gedurende deze vakantie zagen wij wel wat in elkaar. Op de terugreis naar Nederland werd de stad Parijs aangedaan en daar kregen we verkering. Onze trouwdag was 30 oktober 1968. Nu zijn we bijna 50 jaar gelukkig getrouwd! Waar een HGJB-vakantie al niet goed voor is... Een gouden herinnering dus!'

"Onafhankelijk van elkaar schreven we ons in voor een zomerkamp"

Dichtbij is een uitgave van de HGJB en wordt drie keer per jaar verzonden naar mensen die de HGJB steunen en naar onze contactpersonen voor het jeugdwerk in de gemeenten.

HGJB

Het kopiëren of overnemen van artikelen is toegestaan, met bronvermelding: HGJB-Dichtbij, jaargang 26 nummer 3, april 2018.

Redactie

Remco van der Meij, Herman van Wijngaarden en Gerrina van Egdom (eindredactie)

Foto voorpagina

Paul Verhoeff

Vormgeving

Reprovinci creative industries, Schoonhoven

Druk

BDU, Barneveld

Oplage

15.000

Contact

Reacties op de inhoud van Dichtbij: dichtbij@hgjb.nl
Bezorging en administratie: info@hgjb.nl

HGJB-kantoor Silvana

Prins Bernhardlaan 1
3722 AE Bilthoven
Tel. 030-2285402
E-mail: info@hgjb.nl

Giften

De vereniging HGJB is voor haar inkomsten grotendeels afhankelijk van vrijwillige bijdragen van gemeenten en donateurs. Giften zijn van harte welkom op NL35RABO0308316835/ BIC: RABONL2U. Wilt u informatie over de mogelijkheid om de HGJB testamentair te gedenken, neem dan even contact met ons op. Zie www.hgjb.nl/geef.

Houvast

In de gesprekken die ik voerde met het bestuur en de nieuwe collega's werd mij gevraagd waaróm ik me wil inzetten voor de HGJB. Wat mij drijft is mijn liefde voor jongeren en een verlangen om de jeugd de rijkdom van het geloof te laten zien.

Ik krijg wel eens de vraag: 'Hoe zien anderen nu dat ik christen ben?' Er mag iets van je uitgaan als christen! Leef zo dat anderen jaloers op je worden en de blijdschap en de hoop die in je is opmerken!

Door het vasthouden van elkaar, ook via de gemeentes die met ons verbonden zijn, helpt de HGJB onze jongeren om dát in het dagelijks leven tastbaar te maken. En daar wil ik heel graag aan meewerken.

Mijn persoonlijke motivatie zit 'm dan ook voor een belangrijk deel in de nieuw uitgewerkte missie van de HGJB; daar staat dat we 'jongeren van de gemeente bij Christus willen brengen'. Die zin raakte mij. In mijn eigen gang door het leven heb ik gemerkt dat de Heere God trouw is, ondanks de worsteling die niemand van ons vreemd is. God trekt nog steeds mensen tot Jezus Christus. Ik hoop en bid dat onze Hemelse God en Vader ook het werk van de HGJB hiervoor wil gebruiken.

Jan Kranendonk
Directeur HGJB

Inhoud

- 04 Houvast voor jongeren en hun gemeenten
- 06 Nieuwe directeur voor de HGJB
- 08 - 15 Jaaroverzicht 2017
- 16 Diaconaal project
- 18 Jaarthema 2018/2019 - Met hart en ziel
- 19 HGJB-nieuws

4

10

12

Motto HGJB voor de toekomst **Houvast voor jongeren en hun gemeenten**

'Mag ik een vriend meenemen? Hij is wel niet van onze wijk, maar bij hem hebben ze bijna geen jeugdwerk!' Natuurlijk was deze jongen welkom op de jongerenkring van de gemeente waarover het in dit voorbeeld gaat. En blijkbaar had hij het naar zijn zin, want een paar maanden later appte hij: 'Mag ik een vriend meenemen?' En weer een paar weken later: 'De broer van mijn vriend wil óók komen, mag dat?'

centraal staan: 1. elkaars leven delen, en 2. samen bijbellezen aan de hand van de SOLVAT-methode van de HGJB.

Nieuwe keuzes

De HGJB gelooft daarin. Maar zoiets ontstaat niet vanzelf. Er is veel gaande in de leefwereld van onze jongeren én in het jeugdwerk van de gemeente. Het is ook beslist niet overal zo dat het jeugdwerk bloeit. En als we bijvoorbeeld een jeugdwerkprogramma updaten, moeten we er rekening mee houden dat een christelijke leefstijl nog minder vanzelfsprekend is geworden. Dat vraagt soms om nieuwe keuzes.

Dit soort dingen gebeuren in onze kerk. Bijzonder, want de drie jongeren die bij deze kring aanhaakten, hadden weinig of geen band met de plaatselijke gemeente. En toch trok het hen om mee te doen met een jongerenkring waar de volgende twee aspecten

**Houvast voor jongeren
en hun gemeenten**

Vanwege de veranderde setting van het jeugdwerk heeft de HGJB de afgelopen maanden nagedacht over haar missie voor de toekomst. Belangrijkste woord dat daarin kwam bovendien, was het woord 'houvast'. Ons verlangen voor jongeren en hun gemeenten is dat we hen in de toekomst meer houvast kunnen bieden – zowel in geestelijke als meer praktische zin. U zult ons daarom in de toekomst tegenkomen onder het volgende motto: 'Houvast voor jongeren en hun gemeenten'.

Enige troost

Houvast is in de eerste plaats het houvast dat de Heidelbergse Catechismus bedoelt wanneer ze het heeft over (in de editie van Verboom) 'je enige troost in leven sterven' (zondag 1): 'Mijn enige troost is, dat ik niet van me zelf ben, maar van Jezus Christus.' Deze belijdenis is natuurlijk niet nieuw, zeker ook niet voor de HGJB. Maar in de verwarring en vragen die in deze tijd op jongeren afkomen, is het des te belangrijker om hen deze focus voor te houden. Ze *vragen* daar ook om, soms letterlijk: 'Wat moet ik met mijn leven? Waar kan ik me aan optrekken?' Het antwoord ligt dan niet in vaste gewoonten of orthodoxe leerstellingen – hoe belangrijk die ook zijn – maar alleen in Christus. Daarom willen we ons houden aan deze vernieuwde missie: we willen 'jongeren van de gemeente bij Christus brengen, opdat ze Hem leren kennen, vertrouwen en navolgen.' Daarbij willen we recht doen aan twee brandpunten die in de Schrift binnen één ellips voorkomen: die van het verbond en die van het Koninkrijk. Het begint bij het

verbond dat God met ons en onze kinderen gesloten heeft. Dat verbond vraagt aan onze kant om 'een nieuwe gehoorzaamheid' (Dooptformulier), waarmee we 'als vanzelf' ingeschakeld worden met het oog op de komst van Gods Koninkrijk. Gemeenten moeten daarom toegerust worden 'om de navolging van Christus concreet te maken in de leefwereld van jongeren en hen daarin voor te leven' (zie visie).

Gegrasduind

We geloven dat ook in het jeugdwerk van de gemeente houvast nodig is. We zijn ons ervan bewust dat de HGJB ook in het HGJB-achterland niet meer vanzelfsprekend dé aanbieder van toerusting en materialen is. Steeds vaker wordt overal gegrasduind om te zoeken wat bruikbaar is. Dat hoeft niet per se verkeerd te zijn. Het vraagt aan de HGJB wel om zich enigszins te herpositioneren. We doen dat onder andere door onze hervormd-gereformeerde identiteit meer te benadrukken, omdat daarin een belangrijk onderscheid ligt met andere aanbieders op de jeugdwerkmakrt. Waar we voorheen meer gericht waren op de breedte van de Protestantse Kerk (zonder afbreuk te doen aan onze identiteit) focussen we ons in de toekomst meer op gemeenten die in de gereformeerde traditie willen staan. Dat zijn dus de gemeenten die in de eerste plaats betrokken zullen worden bij de ontwikkeling van eventuele nieuwe materialen en activiteiten. Uiteraard neemt dat niet weg dat alle (jongeren uit) gemeenten die zich in onze producten herkennen, welkom zijn en blijven. Een ander aspect waarmee we ons

onderscheiden, is dat we 'een samenhangend geheel van kennis, vaardigheden, methoden en materialen voor goed kerkelijk jeugdwerk' (missie) bieden. Accent ligt hierin op de woorden 'een samenhangend geheel'. Dat wil bijvoorbeeld zeggen dat we in onze advisering kijken naar het geheel van de gemeente. De keuze van een bepaalde methode of aanpak in bijvoorbeeld het kinderwerk, zou namelijk niet los moeten staan van keuzes die in het tiener- en jongerenwerk gemaakt worden. Kracht van de HGJB is het oog voor deze samenhang. We bieden een volledig pakket aan toerusting en materialen, allemaal vanuit dezelfde identiteit! Kernwaarden daarbij zijn dat onze producten herkenbaar, levensecht, inspirerend en deskundig zijn!

Dit is waar we in de toekomst met overgave aan willen werken, 'in afhankelijkheid van en gehoorzaamheid aan God' (missie). Daar mag u ons aan houden!

Herman van Wijngaarden

Profiel van de HGJB Missie

De HGJB is een vereniging van gemeenten en jeugdclubs binnen de Protestantse Kerk in Nederland die, staande in de hervormd-gereformeerde traditie, jongeren van de gemeente bij Christus wil brengen, opdat ze Hem leren kennen, vertrouwen en navolgen. We doen dit in afhankelijkheid van en gehoorzaamheid aan God, die ons wil inschakelen bij de uitbreiding van Zijn Koninkrijk in deze wereld. Met dat doel organiseren we inspirerende activiteiten voor jongeren en rusten we hun ouders en leidinggevendenden toe met een samenhangend geheel van kennis, vaardigheden, methoden en materialen voor goed kerkelijk jeugdwerk.

Visie

De HGJB gelooft dat jongeren voor hun behoud Christus nodig hebben en dat Gods Koninkrijk doorbreekt wanneer zij hun houvast vinden in Hem. Hun gemeenten komen tot bloei wanneer zij maximaal zijn toegerust om de navolging van Christus concreet te maken in de leefwereld van jongeren en hen daarin voor te leven.

Motto: Houvast voor jongeren en hun gemeenten.

Jan Kranendonk is de nieuwe directeur van de HGJB

“Ik wil graag de verbindende factor zijn”

Jan Kranendonk komt uit het onderwijs en was werkzaam als directeur op een basisschool in Kootwijkerbroek. Hij woont in Wekerom en is daar jeugdouderling in de hervormde gemeente. Hij en zijn vrouw hebben vier dochters en twee pleegkinderen. Kranendonk is op 1 april gestart met zijn werkzaamheden bij de HGJB. Hij is de opvolger van de heer Gert-Jan Baan op die vanaf januari 2017 als interim-directeur heeft waargenomen.

Welkom bij de HGJB!

Waar ken je de HGJB zelf van?

“Eigenlijk al van jongs af aan. De HGJB heeft zich altijd als een vaste waarde getoond. Zowel in mijn eigen jeugd, maar ook later toen ik actief werd in de gemeente. Omdat ik de visie en geweldige materialen van de HGJB erg waardeerde – en nog –, heb ik me steeds hard gemaakt voor het gebruik er van bij onze jeugdleiders, catecheten en ambtsdragers.”

‘Houvast voor jongeren en hun gemeenten’ is ons credo sinds kort,

waarom is dat volgens jou nodig?

“Ik geef zelf catechese aan jong volwassenaars. In de gesprekken met die jongeren zie ik hoe belangrijk het bieden van houvast is. Jongeren hebben het nodig om te leren leven als christen. Niet zo zeer, of slechts, in uiterlijke kenmerken als ‘(publiek) bidden voor het eten’, maar in je hele persoon. Hoe zien anderen dat jij christen bent? Er moet iets van je uitgaan, als het goed is. Door het vasthouden van elkaar, ook via de gemeente, helpen we jongeren om dat in het dagelijks leven tastbaar te maken.”

Kun je concrete voorbeelden geven, waarin de HGJB dat goed doet, in jouw optiek?

“Ik word oprecht blij van de catechesemethode Leer & Leef! Prachtig hoe jongeren daarin aan de slag gaan met het ‘hoofd-hart-handen’-principe. Als mentor krijg je zeer goede begeleiding, ook als je voor het eerst voor een groep staat. Of juist al jaren ervaring hebt.

Het bieden van onderling ‘houvast’, zie ik duidelijk terug bij de jongeren zelf op de jeugdvakanties en de HGJB evenementen, als

Scholierenweekend, TOV en Kerstconferentie. De combinatie van actief bezig zijn en daarna weer samen inhoudelijk is prachtig.”

Hoe zie jij de huidige jeugd- en jongerencultuur? (ook vanuit je eigen ervaring als onderwijsman, jeugd-douderling en vader)

“Hoopvol, als ik kijk naar onze jeugd en gemeenten. Je hoort mensen wel eens verzuchten dat het vroeger beter gesteld was met de jeugd, dan nu. Soms zelfs een stuk beter. Maar die uitspraak is echt van alle tijden. Het is heel waarschijnlijk dat de nieuwe generatie dit ook weer zegt, over pak ‘m beet 25 of 50 jaar. Uiteraard heb ik wel zorg over de jeugdcultuur in brede zin. Er komt veel op ze af en er moeten in die cruciale jonge leeftijdsfase belangrijke levenskeuzes gemaakt worden. Dat valt niet altijd mee. Dus moeten we hen houvast bieden.”

Waarom kies je voor een stap als deze? Als directeur van een school heb je immers ook mooie en directe invloed op het leven van kinderen?

“Kinderen op mijn school vroegen: ‘Meester, vindt u het niet meer leuk hier?’ Ik heb ze

gezegd dat ik hen en het onderwijs geweldig blijf vinden. Die 270 kinderen en 30 meesters en juffen ga ik zeker missen. Aan de andere kant is het altijd blijven kriebelen om iets te gaan doen met mijn opleiding theologie, die ik naast mijn lerarenopleiding heb gedaan. Om daarmee vanaf nu de HGJB te mogen dienen, is geweldig. Eveneens de schaal van impact: 30.000 kinderen die we bereiken via de VBW bijvoorbeeld, of 1.000 jongeren op de KC. Dat is om stil van te worden en dankbaar voor te zijn.”

Wat hoop je zelf te bereiken, bij de HGJB en mét de HGJB?

“Ik ben geen man die zich wil beroepen op eigen prestaties. Wat mij energie geeft is het neerzetten van een teamprestatie. Het team meenemen in een goed plan, samen verbinden en afstemmen. Dat is de sleutel tot succes in een notendop, denk ik.”

In het verlengde: waar moet de organisatie staan over 5 jaar?

“Er ligt een goed beleidsstuk, waarin onze leden, medewerkers en het bestuur aangeven welke kant het op moet met de HGJB. Ik hoop dat we met elkaar – het moet geen

feestje van een paar mensen zijn – de club duurzaam verder kunnen brengen. Zodat we een factor van waarde blijven in het aanbieden van goed christelijk jeugd- en jongerenwerk. Met een aanbod dat daarbij past.”

Hoe kijk je aan tegen de (huidige) positie van de HGJB als jongerenorganisatie binnen de PKN?

“Verstandig dat we weer een duidelijker profiel neerzetten richting onze Hervormd-Gereformeerde achterban. Hoewel we elkaar allemaal nodig hebben binnen de PKN, past dit gezicht ons goed. Andere modaliteiten die zich thuis voelen bij ons en de materialen, zijn en blijven van harte welkom.”

Waar moet een kerkelijke jongerenorganisatie zich in deze tijd vooral druk om maken?

“We moeten steeds goed blijven luisteren naar de concrete vragen en behoeften van onze jongeren en hun gemeenten. In dat spanningsveld wil ik graag staan met alle nieuwe collega’s.”

Remco van der Meij

Gert-Jan Baan
Interim-directeur HGJB

Welke beweging heeft de HGJB gemaakt in de afgelopen jaren?

De HGJB heeft veel geïnvesteerd in het herzien van de visie en het implementeren van een andere organisatievorm. We willen dichter bij de achterban staan, vaker een achterbanmeeting organiseren of klantarena's. Wie nu naar kantoor belt krijgt meteen een antwoord. We zoeken naar verbetering in de samenwerking met vrijwilligers, ondermeer door een vrijwilligers coördinator. Belangrijk omdat vrijwilligers voor een overgroot deel invulling geven aan de activiteiten van de HGJB.

Wat kon jij bijdragen?

De afgelopen 15 maanden hebben we een nieuwe vormen van organiseren opgezet. Verder ook de visie van de HGJB onder de loep genomen. Herkenbaarheid bij onze achterban is een belangrijk item. In een tijd waar veel panelen verschuiven, ook de kerken die zichzelf rekenen tot de Gereformeerde Bond, is het belangrijk om herkenbaar te zijn. Houvast bieden aan jongeren en hun gemeente is daarom een begrip dat steeds meer moet worden gevuld. Anderzijds is het belangrijk om elkaar te helpen in het vinden van nieuwe taal voor begrippen die waardevol zijn. De methode Leer& Leef is een goed voorbeeld waarin de Heidelbergse Catechismus (oude en waardevolle vragen en antwoorden) weet te combineren met nieuwe vormen en taal. Op onze kinder- en jongerenevenementen groeien we weer. Er is duidelijkheid gekomen met welke evenementen en uitingen we door gaan. Hierin moet de HGJB ook zakelijk blijven. Wanneer

er geen animo is dan ook durven zeggen dat we er mee stoppen en iets beginnen waar we wel enthousiasme voor vinden. Verder hebben we een goede slinger weten te geven aan de administratieve processen. De ergernis over verkeerde verzending en hardnekkige administratieve meldingen moet tot het verleden behoren.

Wat wens je de HGJB toe?

De afgelopen periode is een stevige periode geweest. Het is belangrijk dat de HGJB verder gaat op de ingeslagen weg. Flexibel en impact maken op de jongeren. Er is een grote drive om jongeren te laten leven met Jezus. Zonder dit kunnen zij ook niet écht leven. De HGJB heeft als opdracht om hierin te helpen en te ondersteunen, aan te sluiten bij de leefwereld van de jongere, durf om daarin zo te vernieuwen dat we in samenwerking met kerken en jongeren hen echte antwoorden kunnen bieden op hun echte vragen.

De HGJB in 2017

Activiteiten voor jongeren

De HGJB heeft het verlangen dat jongeren houvast vinden in Christus. We organiseren activiteiten om jongeren steeds weer dat goede nieuws te vertellen. In 2017 waren er weer vakanties, Scholierenweekenden, TOV-avonden en Houvastavonden. Ook organiseerden we de Kerstconferentie en maakten we het jongerenblad Pit.

"Dit was de eerste keer dat wij deze avond bezochten met 'onze' belijdeniscatechesanten. Zij hebben het zeer positief en waardevol ervaren en zeiden dat we dit volgend jaar zeker weer aan moeten bieden aan de belijdeniscatechisanten. Dus... Hgjb... Hou vol!!

← Houvastavonden

In het voorjaar van 2017 organiseerde de HGJB weer Houvastavonden op verschillende plaatsen in het land. Het thema was 'Bidden als brandstof' en de avonden waren in eerste instantie bedoeld voor jongeren die belijdeniscatechese volgen. Maar ook jongeren die eerder belijdenis hebben gedaan waren nadrukkelijk uitgenodigd. Naast mooie muzikale begeleiding van de samenzang, was er ook tijd en gelegenheid voor onderlinge ontmoeting.

→ Waardering voor de vakanties

Een 8,7! Dat is het gemiddelde cijfer dat de deelnemers geven aan een vakantie van de HGJB. We zijn trots op de 150 vrijwilligers die deze vakanties leidden. Na een geleidelijke daling van het aantal deelnemers in de afgelopen jaren is het aantal deelnemers weer gestegen. Het inhoudelijke programma dat de HGJB biedt wordt gewaardeerd. Drie van de vier deelnemers geeft aan gegroeid te zijn in geloof.

→ Ruim 250 deelnemers op drie Scholierenweekenden

Tieners bij God brengen, dat is het verlangen van de HGJB en dé motivatie om Scholierenweekenden te organiseren. De afgelopen jaren merkten we dat het aantal deelnemers afnam. Het aantal deelnemers voor het Scholierenweekend in het voorjaar en in Zeeland was minder dan gehoopt. Het Scholierenweekend in oktober 2017 zat daarentegen weer snel vol. We hopen deze lijn door te zetten en voorzichtig weer te gaan groeien. Over de inhoud van de weekenden zijn de tieners onverminderd enthousiast en ze geven gemiddeld een 8.

Het is echt een supergaaf weekend! Ik vond het best spannend om erheen te gaan, maar in de loop van het weekend werd het steeds leuker. Ik vond het zo bijzonder en mooi om mee te maken hoe kwetsbaar en open iedereen zich opstelde.

← College Tour op Kerstconferentie

Uit de evaluaties van de vorige Kerstconferentie bleek dat een groep deelnemers meer verdieping zou willen ontvangen naast de gebruikelijke workshops. Daarom waren er in 2017 College Tours waar interessante gasten iets deelden vanuit hun leven of vanuit hun expertise. Zo sprak bijvoorbeeld ds. Gerrit Vreugdenhil over 'de Heilige Geest' en vertelde een slachtoffer van mensenhandel zijn verhaal. De Kerstconferentie was helemaal volgeboekt en vond weer plaats in Stadskanaal.

Magazine Pit →

85% van de jongeren leest PIT in zijn geheel of selectief, blijkt uit ons lezersonderzoek. Daarvan noemt 30% geloofsinspiratie als reden. Dat zijn mooie cijfers, waarvoor we ook dankbaar zijn! Toch vragen we ons al een tijdje af of PIT in dit digitale tijdperk nog voldoende in de behoefte voorziet. De manier waarop jongeren lezen en media gebruiken veranderd. We zien daarom allerlei mogelijkheden voor de toekomst om via digitale kanalen het abonnement op PIT nog leuker te maken.

Mag het licht aan?

Mag het licht aan? Dat was het thema waar we met ongeveer 2290 tieners over nadachten tijdens de TOV-avonden. Dit waren 29 tieners minder dan in 2016. Elke avond ging het erover hoe gebroken ons leven is en hoe onze God Zijn licht op ons leven schijnt. Na het succes van het thema van 2016 ('De Jongens tegen de Meiden') kozen we ook dit jaar voor een interactief programma waarin tieners op verschillende manieren hierover nadachten.

'Mooi om aan het nadenken gezet te worden rondom het thema en uitgedaagd worden om keuzes te maken. Bedankt voor je expertise!'

↑ Presentavonden

In 2017 hebben we ingezet op een aantal thema's die we standaard aanbieden in gemeenten. Trainee Jan-Willem Bout heeft bij diverse jongerengroepen het thema Social Media besproken. Een interactieve avond, waarbij jongeren zich bewust werden van de kansen, maar ook verleidingen van Social Media. De avonden werden goed gewaardeerd. Daarnaast zijn we in een gemeente uitgenodigd om in het hele seizoen een aantal avonden in te vullen voor een jongerengroep. We merken dat - doordat we vaker met deze groep werken - er een goede wisselwerking ontstaat met goede gesprekken. Op dit moment zijn we op zoek naar manieren om deze avonden meer aan te kunnen bieden en zo op meer plaatsen direct in contact te komen met jongeren van de gemeente.

Jaaroverzicht 2017

De HGJB heeft het verlangen dat jongeren houvast vinden in Christus. We organiseren activiteiten om jongeren steeds weer dat goede nieuws te vertellen. In 2017 waren er weer vakanties, Scholierenweekenden, TOV-avonden en Houvastavonden. Ook organiseerden we de Kerstconferentie en maakten we het jongerenblad Pit.

HGJB WERKT O.A. SAMEN MET:
 JOP → DIVERSE THEMA'S
 IZB → FOCUSTRAJECT
 GZB → DIACONAAL PROJECT

34 thema's
 uitgewerkt voor ouders
 rond geloofsoopvoeding in
 serie Voorleven

Deelnemers geven
 de HGJB-vakanties
 gemiddeld een

8,7

Aantal jongeren in 2017

Scholierenweekend

284
 tieners

Kerstconferentie

858
 jongeren

TOV-avonden

2290
 tieners

Houvastavonden

483
 jongeren

16 evenementen

430 vrijwilligers

462 boeken
 Voorleven verkocht

31 nieuwe
 catecheselessen
 in serie **Leer & Leef**

5415 werkboeken en **640 handleidingen**
 van Leer & Leef verkocht

TOV-AVONDEN

Want U alleen bent waardig, heilig en
rechtvaardig u bent zo geweldig
goed voor mij!

Verkoop
VBW-mappen

is met

26% toegenomen.

Directe inkomsten 2017 in €

Giften kerken

252.413

Giften particulieren

587.284

Giften bedrijven

13.819

Overige

228.770

Directe inkomsten 2016 in €

Giften kerken

275.712

Giften particulieren

533.944

Giften bedrijven

8.620

Overige

251.786

10%

Giften
particulieren

Giften
kerken

-8%

Uitgaven 2017 in €

Personeel

1.169.455

Huisvesting

50.521

Innovatie, risico en beleid

57.113

Organisatie

145.312

Uitgaven 2016 in €

Personeel

1.065.958

Huisvesting

53.282

Innovatie, risico en beleid

9.102

Organisatie

234.818

Resultaat 2017:

€ 9.545

Dit zijn enkele hoogtepunten
uit het jaarverslag 2017.

Het hele verslag is te lezen via
☞ www.hgjb.nl/jaarverslag.

De HGJB in 2017

Catechese en jeugdwerk

De HGJB biedt gemeenten een samenhangend geheel van kennis, vaardigheden, methoden en materialen voor goed kerkelijk jeugdwerk. Dat is steeds in ontwikkeling. Op deze pagina's vindt u de ontwikkelingen die er in 2017 waren.

← Ontwikkeling nieuwe catechesemethode **Leer & Leef**

Na een eerste uitgave voor de onderbouw in 2016 is er het afgelopen jaar een deel voor de onderbouw en een deel voor de bovenbouw verschenen. Hiermee bedienen we nu dus de hele leeftijdscategorie van 12-18 jaar. De methode wordt ontwikkeld in samenwerking met de meelesgroep die bestaat uit predikanten, mensen uit het onderwijs, catecheten en schrijvers van lessen. Het resultaat mag er zijn: al 5000 catechisanten ontvangen catechese aan de hand van deze mooie frisse methode.

Dankdagmap gekoppeld aan 500 jaar Reformatie

De dankdagmap van 2017 sloot aan bij de Reformatieherdenking. Deze map wordt in honderden gemeenten gebruikt voor de dienst op dankdag. Ook scholen maakten veelvuldig gebruik van de map om ter voorbereiding op de dankdagdienst bij het thema stil te staan.

Revisie **Follow Me** en **Follow Me Next**

Voor zowel Follow Me als Follow Me Next is er weer een jaarreeks gereviseerd. Met name de jaarreeks van Follow Me Next over kernwoorden is behoorlijk vernieuwd. Zo zijn er bijvoorbeeld nieuwe lessen geschreven over de woorden: verbond, hoop, trouw, heiligheid, zegen, wedergeboorte en openbaring. In 2018 wordt de revisie afgerond. Dat betekent dat we na gaan denken over andere vragen die de laatste jaren bij ons neergelegd zijn. Vragen rond het curriculum, de vormgeving van de mappen, de multimedia (filmpjes en powerpoints) en het eventueel digitaal aanbieden van de methode. Om goed te peilen wat er leeft en speelt, is er begin 2018 een ontmoeting georganiseerd met catecheten die de methode gebruiken.

“Ik maak met veel plezier gebruik van de catechesemethoden Follow Me en Follow Me Next en de tieners vinden het prettig werken! Op de filmpjes is wel eens wat commentaar, dat ze te 'vroom' zijn, of te 'simpel'. Het blijft zoeken denk ik.”

'We waren al begonnen met het gebruiken van de map HGJB-Tienerwerk. Maar deze instructieavond helpt ons om eruit te halen wat erin zit. Wat we onder andere geleerd hebben, is hoe je omgaat met groepsprocessen.'

Clubmateriaal voor tieners en jongeren

TIM is de tienerwerkmethode en JIM de jongerenwerkmethode van de HGJB: ze bestaan uit een dikke map met daarin ca. tachtig programma's over allerlei onderwerpen. Hoewel ze in principe al compleet is, vraagt de methode wél onderhoud. Nieuw was dit jaar onder andere een programma over '500 jaar Reformatie'. Vernieuwd is het al bestaande programma over 'Trouwen of samenwonen'. Abonnees van de map krijgen bovengenoemde programma's toegestuurd. Het aantal abonnees daarvan vertoont een dalende lijn (eind 2016: 1022, eind 2017: 891). Jongerengroepen zijn tegenwoordig minder 'methode-vast' dan voorheen. Ze maken voor hun programma's gebruik van allerlei bronnen. Op zich hoeft dat niet erg te zijn. Het is wél zaak om de kwaliteit van JIM voor het voetlicht te blijven brengen. Opvallend is dat sommige doe-het-zelfgroepen 'teruggaan' naar avonden met een inleiding plus gespreksvragen, omdat dat de makkelijkste vorm lijkt. Na verloop van tijd komen ze er dan achter dat de interesse voor de avonden daalt. De methode JIM, die actiever van opzet is, kan dan goede diensten bewijzen.

(T)op Survival

Het thema van het Vakantie Bijbel Werk was (T)op Survival. Dit sprak enorm tot de verbeelding en is enthousiast ontvangen. Aan de hand van onder andere een kompas, routekaart en verrekijker werd aan de kinderen uitgelegd wat Jezus in hun leven kan en wil betekenen. Het is fantastisch om te bedenken dat zo'n 10.000 kinderen op een herkenbare manier in aanraking zijn gekomen met het Evangelie. We merken dat de inhoud, volledigheid en expertise die in de VBW-map wordt gegeven hoog wordt gewaardeerd. Daarnaast zien we een toenemende trend dat mensen minder bereid zijn om hiervoor te betalen en regelmatig illegaal kopiëren. Om het materiaal te kunnen blijven aanbieden, zoeken we naar manieren waarop we meer kostendekkend het materiaal kunnen aanbieden.

Kinderwerkmateriaal

De HGJB is in verschillende gemeenten geweest om instructie te geven voor de kinderwerkmethode Klik. Wat opvalt, is dat zowel het kinderclubblad Klik alsook de programma's voor leidinggevers enorm gewaardeerd worden! Nieuw dit seizoen is dat steeds meer kindernevendiensten en zondagsscholen onze methode weten te vinden. Omdat zij (in tegenstelling met een doorsnee kinderclub) wekelijks met de methode werken, hebben we voor hen een aangepast jaarplan ontwikkeld.

'Het is heel prettig om met een methode te werken. We gebruiken niet alles, maar dat hoeft ook niet. Er staan genoeg ideeën in om uit te putten.'

De HGJB in 2017

Toerusting en advisering

Onderzoek jeugdpastoraat →

Er zijn diverse gemeenten die jeugdpastoraat opgezet hebben. Begin 2017 hebben we onder die gemeenten onderzoek gedaan naar de verschillende varianten van jeugdpastoraat die er zijn en wat de sterke en zwakte punten per variant zijn. Vervolgens is een pilot gestart in twee gemeenten. De HGJB begeleidt die gemeenten in het opzetten van jeugdpastoraat. Daarbij is er onder andere aandacht voor continuïteit, draagvlak en relatiegericht werken. Deze pilots lopen goed en we streven ernaar om dit in meer gemeenten op te gaan zetten.

‘Met het jeugdpastoraat willen wij bereiken dat jongeren zich gezien voelen en ervaren dat zij betrokken zijn bij de gemeenschap van onze kerk en daar voluit in mogen participeren, met alle aspecten van onervarenheid en ontwikkeling die horen bij deze fase van hun leven.’

Generator →

De HGJB probeert het kader van de gemeente – jeugdwerkleiders, ambtsdragers, predikanten, clubleiders – te prikkelen met nieuwe en oude ideeën die aandacht verdienen. Het blad Generator is daarvoor een belangrijk kanaal. We zijn blij met de drie themanummers die in 2017 verschenen: ‘De toekomst van het jeugdwerk’, ‘Reformatie 500’ en ‘Jeugdpastoraat’. Vooral het eerste en derde nummer is veel bijbesteld.

← Bijbellezen

‘Bijbellezen’ behoort tot de core-business van de HGJB. We hebben op dat terrein door de jaren heen de nodige expertise opgebouwd, waarop gelukkig nog steeds een beroep wordt gedaan. Mijlpaal in 2017 was de verschijning van het jongerendagboek ‘Veerkracht’. Dat is het eerste dagboek dat uitgaat van de principes van de SOLVAT-methode (dus met accent op zelf ontdekken). Het is volledig geschreven door medewerkers van de HGJB. Ook is er een bijbelleesfolder verschenen die gebruikt kan worden voor een bijbelleesweek in de gemeente. Thema was ‘Met vertrouwen bijbellezen’.

←○ Cursussen

In 2017 hebben we de drie verschillende cursussen gegeven:

- Geloofsgesprekken met tieners/jongeren (3x – gemiddelde groepsgrootte 25)
- Orde op de club (2x – gemiddelde groepsgrootte 30)
- Vertellen (1x – 22 deelnemers)

We merken een toenemende vraag naar cursussen. Tegelijk blijft het aantal deelnemers daarbij een uitdaging. Om een goede en rendabele cursus neer te zetten, hebben we een ondergrens van 15 deelnemers, die helaas niet overal werd gehaald. We proberen zoveel mogelijk gemeenten uit de regio erbij te betrekken, maar voor veel jeugdleiders is twee avonden investeren best lastig in de agenda. De cursussen krijgen gemiddeld een 8 als waardering.

'Wat is het waardevol en nodig om als ouders in gesprek te gaan over opvoeden. Wij zijn er als opvoedkring achter gekomen dat de serie 'Voorleven' een positieve impuls aan dat gesprek geeft.'

In 2017 is door collega's en vrijwilligers hard gewerkt om de serie Voorleven ('in gesprek over opvoeden en geloven') af te maken. In september 2017 is het deel voor ouders met kinderen van 4-7 jaar verschenen en werd de laatste hand gelegd aan het tienerdeel, dat in januari 2018 is verschenen. We merken dat Voorleven voorziet in een behoefte om samen in gesprek te gaan over opvoeden en geloven. Dat thema's zowel pedagogisch, als theologisch worden uitgewerkt, wordt als een groot pluspunt van het materiaal ervaren. Daarnaast zit er voldoende diversiteit en keuze in door de diverse werkvormen, bijbelstudies en casussen. Daardoor kan elke groep het aanpassen aan zijn eigen wensen.

Gespreksmateriaal voor geloofsopvoeding: Voorleven

Advisering van gemeenten ○→

We merken dat steeds meer gemeenten nadenken hoe ze de samenhang in het jeugdwerk zo goed mogelijk kunnen vormgeven. Waarom doen we wat we doen? Op welke manier kunnen we het beste aansluiten bij de ontwikkeling van onze kinderen en tieners? Hoe zorgen we ervoor dat we onze vrijwilligers gemotiveerd houden? Hoe werken we samen vanuit een gezamenlijke missie naar goed en integraal jeugdwerk? Deze vragen staan centraal bij de diverse ontmoetingen die we in gemeenten hebben. Daarnaast proberen we in al onze contacten zoveel mogelijk informatie en feedback over onze materialen, producten en activiteiten te halen. Nadat we in 2016 al begonnen waren om samen te werken met de IZB rond het Focus-materiaal, zijn we inmiddels ook samen in de Focusgemeenten zelf aan de slag.

'De begeleiding door de adviseur van de Hgjb was goed. Erg prettig dat die aanvoelde wat wij als werkgroep vanuit de gemeente nodig hadden en de juiste kennis en expertise deelde.'

Door een samenwerkingsovereenkomst worden we tijdens het Focustraject erbij gehaald als er vragen en uitdagingen in het jeugdwerk naar boven komen. We hebben hiervoor een aantal avonden ontwikkeld, daarnaast bieden we ook maatwerk. Op dit moment zijn we in vijf Focusgemeenten aan het werk.

Diaconaal project

Het HGJB jaarthema Open je ogen is - zoals bekend - ook het thema van het diaconale project 2017-2018. We wilden op deze manier het jaarthema meer impact binnen de gemeenten geven. En dat is gelukt! Tientallen gemeenten hebben zich uitgeput in actie-avonden, collecten en evenementen. Geweldig om te zien hoe al die plaatselijke kerken in ons kille kikkerland warm lopen voor onze onderdrukte broeders en zusters in Egypte.

Door het hele seizoen actief met het jaarthema/diaconale project aan de slag te zijn, komen er drie accenten aan bod: Open je ogen voor God, voor de gelovige ander en voor de wereld. Op deze manier creëren gemeenten een voedingsbodem waarbij de bewustwording om actief je ogen open te doen ook echt kan gaan landen. En concreet kan worden in activiteiten voor jong en oud.

We zijn dankbaar voor alle initiatieven en blij met alle acties die nog op stapel staan. Zoek je nog inspiratie? Lees wat andere gemeenten bedachten, of kijk op diaconaalproject.nl

Scherpenzeel

Hervormd Scherpenzeel kijkt terug op een heel geslaagde voorjaarsmarkt. Vrijdag 16 maart: buiten was het koud, maar binnen was het een gezellige warme boel. Kinderen gingen de zaal rond om taarten te verloten, stands met allerlei koopwaar, de perenboom, de dienstenveiling en de Ruif die tot een waar kinderparadijs was omgetoverd brachten veel gezelligheid. De tieners en Knipperlichters trotseerden de kou en bakten buiten hamburgers en stokbroodjes. En tenslotte maakten de gemeentenleden, die kwam kijken en kopen, de markt tot een heel geslaagde actie. De voorlopige opbrengst van de markt bedraagt 10.800 euro!

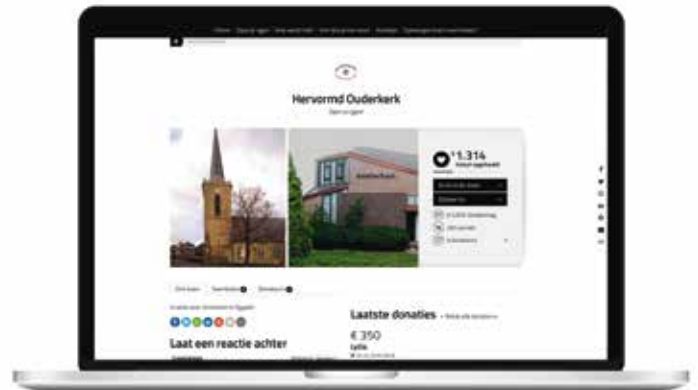

Ouderkerk

De hervormde gemeente Ouderkerk lanceerde hun projectacties op onze Diaconaal Project actie site Kentaa, alwaar de teller nu staat op 1314 euro. Maar daar gaat nog veel meer bij komen: het Diaconaal Project Team organiseert medio april een Running Dinner om geld op te halen voor onze medebroeders en zusters in Egypte. Dus: koken, eten en gemeenteleden ontmoeten en voor het goede doel! Een prima gelegenheid om je favoriete gerecht weer eens klaar te maken.

Hierbij deel je als duo de maaltijd bij andere gemeenteleden thuis. Elk duo krijgt bij aanvang van de avond drie gesloten enveloppen overhandigd, die hen tijdens het Running Dinner zullen meedelen waar zij hun volgende gerecht gaan eten. De maaltijd bestaat uit drie gangen. Je bent bij twee gerechten te gast en bij één gerecht

gastheer/gastvrouw. De enveloppen vertellen de deelnemers steeds wat hun volgende bestemming zal zijn. Je krijgt steeds 15 minuten de tijd om bij het volgende adres te komen. Een geweldig idee voor andere gemeenten om met weinig middelen uit te voeren en gemeenteleden op andere manier te ontmoeten!

Kinderdijk-Middelweg

Deze gemeente ligt op 'ramkoers' voor Egypte. Medio april organiseren zij een stormbaan Sponsorloop op het kerkplein. De kinderen van de clubs gaan hun uiterste best doen om zoveel mogelijk rondjes te maken over dit parcours. Verder is er een broodmaaltijd verzorgd door de 16+ club en een markt met kraampjes voor het goede doel.

Apeldoorn

De Hervormde Wijkgemeente van Bijzondere aard Eben-Haëzerkerk Apeldoorn wijst er op dat onze broers en zussen in Egypte, plek 17 'scoren' op de nieuwste Ranglijst Christenvervolging van Open Doors. Met name ex-moslims die christen worden hebben het zwaar. Zij worden uitgesloten van hun familie. Toch groeit de kerk. Soms worden er al diensten gehouden als het kerkgebouw nog helemaal niet

afgebouwd is! 'Voor deze medechristenen willen we ons dit jaar inzetten', laat Gesine van der Blonk van Eben-Haëzer weten. Eind april zorgde 20+ groep Natanja 2 er voor dat gemeenteleden de dag konden beginnen met een heerlijk ontbijt. 's Middags veranderde de gemeenteezaal aan de Zonnedaauw in een echt pannenkoekenrestaurant. 16+ groep Natanja 1 caterde de pannenkoeken en bediening!

Jaarthema 2018/2019

Met hart en ziel!

We weten allemaal dat het ongezond is om teveel bij McDonald's te eten – jongeren weten dat ook. Toch is deze 'kennis' niet genoeg om de gewoonte te veranderen om elke week een paar keer bij dit fastfoodrestaurant langs te gaan. Daar is méér voor nodig: een passie! De wil en het verlangen om gezonder te worden!

Zo is het ook in het geloof. Kennis van God is nodig, maar op zich niet genoeg om te veranderen. In de bijbelse betekenis van het woord 'kennis' zit dat al besloten. Daar betekent kennis van God niet alleen dat je dingen over Hem weet, maar vooral dat je Hemzelf kent! God kennen is in feite hetzelfde als Hem liefhebben!

Dán pas gaat een mens veranderen. Als hij gedreven wordt door liefde tot God, heeft hij passie om oude gewoonten kritisch onder ogen te zien en nieuwe gewoonten te ontwikkelen. Vanzelfsprekend? Misschien. Toch zou ons jeugdwerk – en ons eigen leven – er wel eens heel anders kunnen uitzien als we dit besef serieuzer namen. Daarover willen we in het seizoen 2018/2019 met elkaar nadenken, onder het motto 'Met hart en ziel!'

Gewoonten

We leven vaak vanuit de veronderstelling van: 'Je bent wat je denkt.' En dus vullen we onze hoofden – en die van onze jongeren

– met goede en bijbelse gedachten. Hoe terecht dat laatste ook is, de stelling is niet helemaal waar. De gereformeerde Amerikaanse theoloog James K.A. Smith wijst er in zijn boek *'You are what you love'* (2016) op dat de mens ten diepste niet is wat hij denkt. Het is: 'Je bent wat je liefhebt', of: 'Je bent wat je aanbidt'. Volgens hem heeft het belangrijke consequenties als we dit besef toepassen in de praktijk van (onder andere) het jeugdwerk.

Ieder mens aanbidt iets of iemand, of hij zich daarvan nu bewust is of niet. Die aanbidding wordt ondersteund en gevormd door gewoonten die we hebben ontwikkeld. Smith noemt dat de 'liturgie' van onze aanbidding. Zo kunnen we bijvoorbeeld leven met de 'liturgie' van het consumentisme. Het consumentisme is de drijfveer die ook het leven van christenen in hoge mate bepaalt. Maar in de kerk gaan we uit van een andere 'liturgie'. We laten ons leven bepalen door de aanbidding van God. Dat zal te zien

zijn in onze gewoonten: oude, verkeerde gewoonten leren we af en nieuwe, goede gewoonten proberen we aan te leren.

Oefenen

Hoe wijden we jongeren in deze 'liturgie' in? Niet in de eerste plaats door hen te voeden met informatie erover, maar door haar met ze te oefenen, op een manier die het verlangen oproept om onze aanbidding te richten op God. Net als bij een goede roman geldt hier: *show, don't tell* (ga het niet uitleggen, laat zien hoe het werkt).

'Liefhebben leren we niet in de eerste plaats door informatie te vergaren over wat we moeten liefhebben, maar door praktijkoefeningen waardoor we gewoonten ontwikkelen voor hoe we liefhebben' (Smith, p. 21). Dat raakt ons hele bestaan – verstand, hart, ziel en lichaam. We kunnen dat het komende jaar niet zomaar 'fixen'. Maar we kunnen en mogen ons er wel naar uitstrekken!

👤 Herman van Wijngaarden

Opening winterwerk

God wil dat we Hem dienen met héél ons bestaan, op álle terreinen van ons leven. Dat wordt misschien wel nergens duidelijker dan in Deuteronomium 6:1-9. Dit bijbelgedeelte staat dan ook centraal bij de opening van het winterwerk. Een katern met suggesties daarvoor staat vanaf begin mei op onze website. Meer informatie over het jaarthema in het algemeen is daar nu al te vinden.

Met hart en ziel
Jaarthema 2018/2019

Terugkijkend op een prachtige TOV

In Dordrecht, Nijkerk, Wijk en Aalburg, Zierikzee, Zoetermeer en Zwolle mochten we ongeveer 2000 tieners met het Evangelie van onze God bereiken. Wij kijken terug op 6 geweldige TOV (Tieners-Op-Vrijdag)avonden, met het thema Morgen wordt het beter. Was jij als tienerleider aanwezig en wil je nog 's terugblikken? Of wilt u als Dichtbij-lezer ontdekken waarom we doen, wat we doen op de TOV?

Bekijk het digitale magazine via www.hgjb.nl/TOV2018.

Groeiplan: kiezen voor integraal jeugdwerk

Op zoek naar lijn in het jeugdwerk? Zodat opeenvolgende clubs op elkaars werk voortbouwen. En naar richting in het jeugdwerk? Zodat duidelijk is waarvoor men bezig is. Of meer afstemming? Zodat club, catechese en gezin elkaar aanvullen en versterken?

De HGJB ontwikkelde onder de noemer *Groeiplan* een aantal hulpmiddelen om het jeugdwerk integraal vorm te geven. Daarbij wordt de geloofsontwikkeling van jongeren centraal gesteld. De Heere God geeft het geloof aan mensen. Wij kunnen dat niet zelf doen, hoe graag we het ook zouden willen (!). Maar we kunnen wel drempels wegnemen, leren bidden, bijbellezen en meer. Kies daarom voor een Groeiplan.

Zie voor meer informatie www.hgjb.nl/groeiplan of neem contact met ons op via **030-2285402**.

Ledenvergadering en thema-avond rondom Deugden

Op DV donderdag 7 juni houdt de HGJB haar Algemene Ledenvergadering in kerkelijk centrum Het Bakken in Woerden. Ter bespreking ligt dan het gevoerde beleid in 2017. De feitelijke ledenvergadering wordt gehouden van 18.30 tot 19.30 uur.

Om 20.00 uur begint de thema-avond. Onder de titel '**De deugd in het midden**' hoopt dr. A. de Muynck, lector aan de Driestar Hogeschool, te spreken over het ontwikkelen van christelijke deugden bij kinderen en jongeren. In workshops willen we verschillende deugden praktisch uitwerken.

Het thema is ontleend aan het nieuwe jaarthema 'Met hart en ziel' dat de HGJB voor het komende jaar gekozen heeft. Het gaat daarin over het leven met God, waarin (onder andere) het aanleren van nieuwe gewoonten een belangrijke plaats heeft. In feite hebben we het dan over deugden, want deugden zijn niet anders dan goede gewoonten. Het aanleren daarvan gaat niet vanzelf. Als een jongere zichzelf de gewoonte van een leugentje om bestwil heeft aangeleerd, is hij daar niet zomaar van af te brengen. Erover praten is dan niet genoeg. Het is vooral belangrijk dat we de christelijke deugden aan onze jongeren voordoen en ze met hen oefenen. Dat klinkt misschien moralistisch, maar het is in de eerste plaats een bijbelse opdracht: 'Daarom', zo schrijft de apostel Petrus, 'moet u zich er met alle inzet op toeleggen om aan uw geloof deugd toe te voegen...' (zie 2 Petr. 1:5-9). Hoe we dat in het jeugdwerk en de opvoeding kunnen doen, daarover denken we na op de thema-avond.

Predikantenlunch over geloofsopvoeding in de eredienst

Steeds meer kerken zetten bewust het thema geloofsopvoeding op de agenda. En terecht! Want hoe verbind je de waarden van de geloofsgemeenschap aan de verschuivende normen en waarden in de maatschappij? Ouders zoeken naar input en ervaring bij anderen. Daarnaast worstelen zij met de vraag hoe zij het geloof vandaag de dag aan hun kinderen kunnen doorgeven. Sommige ouders zoeken elkaar op in opvoedkringen of bezoeken thema-avonden, maar zeker niet alle ouders. Uit een onderzoek van de HGJB dat onlangs is gehouden, blijkt dat ouders die niet naar zulke avonden of kringen komen hun inspiratie voor de geloofsopvoeding vooral uit de eredienst proberen te halen. Wat betekent dit voor de eredienst? Hoe kun je als predikant ingaan op deze behoefte? Is de geloofsopvoeding eigenlijk wel een thema voor de eredienst? We gaan hier graag met jullie over in gesprek! We delen de uitkomsten van het onderzoek en denken na over concrete manieren waarop geloofsopvoeding een plek zou kunnen krijgen in de gemeente. Een moment van lekker eten, verdieping en ontmoeting met andere predikanten. Welkom! Check voor data en locaties www.hgjb.nl/predikantenlunch.

Ga jij dit jaar ook mee?

Boek één van deze toffe vakanties!

ERMELO

13 - 15 jaar
17 aug - 24 aug

The place to be als je houdt van water,
bos, avontuur, uitdaging.

VALKENBURG

13 - 15 jaar
14 jul - 21 jul

Een week lang in Nederland verblijven,
maar het gevoel hebben dat je in het
buitenland zit? Ga dan mee met onze
vakantie naar Schin op Geul, een plek
waar je dit gevoel kunt ervaren.

GRANDE ITALIE

15 - 17 jaar
16 jul - 25 juli

Staat Italië op je
bucketlist? Boek dan
deze vakantie naar het
land van de romantiek,
pizza en historie!

ZWEDEN

15 - 17 jaar
27 jul - 3 aug

Een fantastische meer,
een High Ropes Course,
een bezoek aan de
snoepfabriek of een gave
activiteit op jullie eigen
terrein...ga mee naar
Zweden!

Toch meer zin in een andere vakantie?
Check dan hgjb.nl/vakanties
voor jouw droomvakantie!